“ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΙΜΕΝΑ ”

Π. Μ. Δελλαδέτσιμας
Αναπληρωτής καθηγητής Χαροκοπείου Πανεπιστημίου

Ε. Κογκοπούλου
Γεωγράφος Υπ. Διδ. Χαροκοπείου Πανεπιστημίου

Πάτρα, 26-1-08

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Παραδοσιακά η πόλη και το λιμάνι αποτελούσαν ένα ομοιογενές σύστημα
- Σήμερα οι αλλαγές στη φυσιογνωμία του συστήματος αποτυπώνονται σε τρία επίπεδα: γεωγραφικό-χωρικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Η αποτύπωση της επέκτασης του λιμένα του Ρότερνταμ στον αστικό χώρο

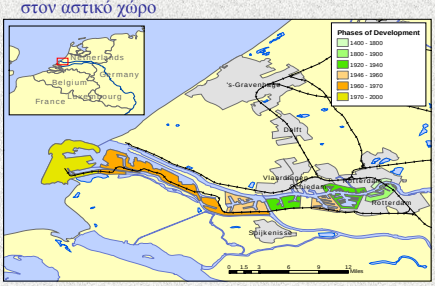

Transport Geography, Chapter 4 – Transportation Terminals Concepts, Jean-Paul Rodrigue, 2005

1. Η ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΛΙΜΕΝΑ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΣΜΩΣΗ ΣΤΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ

Βασικά αίτια της κρίσης της σχέσης πόλης και λιμένα:

- Παγκοσμιοποίηση
- Χρήση νέας τεχνολογίας
- Χρήση εμπορευματοκιβωτίων
- Χρήση συνδυασμένων δικτύων μεταφοράς
- Ανταγωνισμός μεταξύ πόλεων-λιμανιών

1. Η ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΛΙΜΕΝΑ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΣΜΩΣΗ ΣΤΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ

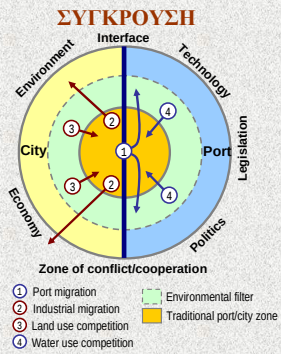

Transport Geography, Chapter 4 – Transportation Terminals Concepts, Jean-Paul Rodrigue, 2005

1. Η ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΛΙΜΕΝΑ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΣΜΩΣΗ ΣΤΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ

Οι επιπτώσεις της κρίσης στους παραδοσιακούς κλάδους της λιμενικής οικονομίας:

- Απώλεια απασχόλησης & εισοδήματος
- Αύξηση ανεργίας
- Μετεγκατάσταση επιχειρήσεων
- Αδυναμία εναρμόνισης με το νέο θεσμικό πλαίσιο

1. Η ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΛΙΜΕΝΑ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΣΜΩΣΗ ΣΤΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ

Οι επιπτώσεις της κρίσης στην κοινωνική & αστική δομή της πόλης-λιμάνι:

- Ερήμωση λιμενικών περιοχών
- Μετακίνηση εργατικού δυναμικού & πληθυσμού
- Αύξηση του κενού οικιστικού αποθέματος στην περιοχή όπου αναπτύσσονται από κοινού αστικές και λιμενικές δραστηριότητες
- Αποστέρηση της ταυτότητας της πόλης-λιμάνι: δημιουργία μιας νέας πόλης μέσα στην παραδοσιακή πόλη-λιμάνι
- Έλλειψη στήριξης σε πολιτικό επίπεδο

2. Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

- Τα ενδιαφέροντα της πόλης στη λιμενική ζώνη περιορίζονται στη σύνταξη & εφαρμογή ειδικών στρατηγικών σχεδίων ανάπλασης του δομημένου χώρου
- Εντούτοις οι βασικές λιμενικές δραστηριότητες εξακολουθούν να αναπτύσσονται στο αστικό οικονομικό περιβάλλον
- ***Αλλά,*** στις περιπτώσεις που η λιμενική δραστηριότητα αποτελούσε αιτία ύπαρξης της πόλης, η αστική οικονομία παύει να αποτελεί την κινητήριο δύναμη της ανάπτυξης

3. Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ ΛΙΜΕΝΑ

Ο ρόλος του λιμανιού:

- συνεισφέρει στην τοπική οικονομία & την αγορά εργασίας της πόλης
- αποτελεί παράγοντα καθορισμού του αστικού & περιφερειακού σχεδιασμού
- είναι πεδίο περιβαλλοντικής πολιτικής, *καθώς και*
- κομβικό σημείο ανάπτυξης συστημάτων μεταφορών & επικοινωνιών

3. Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ ΛΙΜΕΝΑ

Το σύγχρονο λιμάνι:

- Έχει ορθολογικό χαρακτήρα & λειτουργεί περισσότερο ως λιμάνι & λιγότερο ως κέντρο δραστηριοτήτων & τεχνολογικής ανάπτυξης του ναυτιλιακού τομέα

Η λιμενική περιοχή:

- Διευρύνεται & ικανοποιεί μόνο τις ανάγκες του τομέα των μεταφορών => ομογενοποιείται, έχει τεχνικό χαρακτήρα & ανταποκρίνεται σε λειτουργίες μεγάλης κλίμακας

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

Υπό την επίδραση της αποσύνδεσης της πόλης από το λιμένα, η περιοχή που παραδοσιακά λάμβαναν χώρα οι συναλλαγές και οι λοιπές διαδικασίες μεταξύ της πόλης και του λιμανιού, μεταβαίνει σε μια φάση ρευστότητας

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

Αυτή η «εγκαταλελειμμένη λιμενική γη» περιλαμβάνει τόσο τις εγκαταλελειμμένες λιμενικές περιοχές, όσο και τις αστικές περιοχές που γειτνιάζουν με το λιμάνι και που και αυτές με τη σειρά τους εγκαταλείφθηκαν. Επομένως, στις περισσότερες πόλεις-λιμάνια, αυτή η «νέα» περιοχή τείνει, προοδευτικά, να μετατραπεί σε μια μάλλον «αμφίβολη εδαφική ζώνη»

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

Αυτές οι περιοχές αποτελούν μια αναχρονιστική παρέκκλιση, υπολειπόμενες αναπτυξιακά συγκριτικά με μια πόλη και ένα λιμάνι που, αντιστρόφως, αναπτύσσονται ραγδαία, αναδεικνύοντας *τρία βασικά ζητήματα αστικής γεωγραφίας:*

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

i. Το ζήτημα της ανάπλασης / του φυσικού σχεδιασμού, προκειμένου να αμβλυνθούν οι επιπτώσεις της διάσπασης του συστήματος πόλη-λιμάνι

ii. Το ζήτημα της αλλαγής των χρήσεων γης, που οδηγεί σε διαδικασίες τριτογενοποίησης της οικονομίας

iii. Το ζήτημα της ανάπτυξης του ίδιου του λιμένα, προκειμένου να διαχυθεί η ανάπτυξη και στον αστικό χώρο

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

i. Δραστική ανάπλαση - Φυσικός σχεδιασμός

Τρία βασικά μοντέλα ανάπλασης:

- Το μοντέλο ανάπλασης των αμερικάνικων λιμενικών περιοχών
- Το μοντέλο ανάπλασης των λιμενικών περιοχών στου Ηνωμένου Βασιλείου (*Urban Development Corporations*)
- Το μοντέλο ανάπλασης των λιμενικών περιοχών του Καναδά

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

i. Δραστική ανάπλαση - Φυσικός σχεδιασμός

Το μοντέλο ανάπλασης των αμερικάνικων λιμενικών περιοχών:

- Δεκαετία του ’50, σε σημαντικές πόλεις-λιμάνια των Ηνωμένων Πολιτειών, όπως η Βοστόνη, η Βαλτιμόρη, το Σαν Φρανσίσκο => οι πρώτες προσπάθειες ανάπλασης των λιμενικών περιοχών ώστε να αποκτήσουν αστική χρήση
- Το μοντέλο αφορούσε στην επαναφορά της προς ανάπλαση περιοχής στην αρχική της δομή, στη βάση θέσπισης ενός νέου θεσμικού πλαισίου χρήσεων γης

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

- Οι λιμενικές δραστηριότητες αποκεντρώθηκαν για μεγάλο διάστημα, και οι χώροι που κάποτε τις στέγαζαν αποκαταστάθηκαν και μετασχηματίστηκαν ώστε να δεχθούν νέες δραστηριότητες, λειτουργώντας παράλληλα ως επέκταση του κέντρου της πόλης
- Οι νέες χρήσεις γης περιλάμβαναν ζώνες τουρισμού, κατοικίας υψηλών εισοδημάτων, επαγγελματική στέγη (κυρίως για την κάλυψη των αναγκών του του τριτογενή τομέα παραγωγής) κ.α.

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

- Αναπλάστηκαν τα κέντρα των πόλεων, ενισχύθηκε η εικόνα της πόλης και δημιουργήθηκαν δραστηριότητες οι οποίες προσέλκυαν νέες κατηγορίες πληθυσμού (τουρισμός, συνέδρια, κλπ.)
- Αξιολογήθηκε ως ένα αποτελεσματικό μοντέλο ανάπλασης των περιοχών που βρίσκονται κοντά στις αποβάθρες, και στο εσωτερικό των πόλεων-λιμανιών

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

i. **Δραστική ανάπλαση - Φυσικός σχεδιασμός**

Το μοντέλο ανάπλασης των λιμενικών περιοχών στου Ηνωμένου Βασιλείου:το παράδειγμα του Λονδίνου

- Δεκαετία του ’80, εφαρμόστηκε στο Λονδίνο μια μορφή αστικού σχεδιασμού, που έφερε τον τίτλο «London Docklands» και η οποία βασίσθηκε στο αμερικάνικο μοντέλο ανάπλασης λιμενικών περιοχών

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

- Στόχος του σχεδιασμού ήταν η επίτευξη της αναδιαμόρφωσης ολόκληρης της περιοχής των αποβάθρων, του ανατολικού τμήματος της πόλης, και την επαναφορά της στην αρχική της μορφή
- Για το σκοπό αυτό ιδρύθηκε ο οργανισμός ιδιωτικού δικαίου «London Docklands Development Corporation»

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

- Το εγχείρημα της ανάπλασης των περιοχών πραγματοποιήθηκε με βάση τρεις βασικές αρχές, που αποτέλεσαν τη βάση ανάπτυξης πολλών ιδιωτικών προγραμμάτων, και οι οποίες αφορούσαν:

α. στη δημιουργία μιας επιχειρηματικής ζώνης, που θα προσέλκυε ιδιωτικές επενδύσεις

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

β. στη δημιουργία περιοχών επαγγελματικής στέγης

γ. στη δημιουργία περιοχών κατοικίας, που θα χαρακτηριζόταν από διαμονή βέλτιστης ποιότητας

- Το μοντέλο του Λονδίνου, αποτελεί ένα από τα πλέον αμφισβητούμενα μοντέλα ανάπλασης

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

i. **Δραστική ανάπλαση - Φυσικός σχεδιασμός**

Το μοντέλο ανάπλασης των λιμενικών περιοχών του Καναδά: το παράδειγμα του Μόντρεαλ

- Δεκαετία του ’80, μοντέλο ανάπλασης μιας παράκτιας περιοχής, προσανατολισμένο στην επιλογή της αλλαγής της δομής του προς ανάπλαση χώρου, μέσα από διαδικασίες όπου σημαντική βαρύτητα είχε η απόφαση της κοινής γνώμης, όπως αυτή εκφράστηκε από εκτενείς δημόσιες διαβουλεύσεις

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

- Έπειτα από μια δεκαετία ιδεών, προγραμμάτων και έντονων δημοσίων συζητήσεων, η βασική ιδέα της ανάπλασης ανταποκρινόταν στην κοινή αποστροφή για νέες, μεγάλης πυκνότητας κατασκευές, και στην αποδοχή ύπαρξης δημόσιων ελεύθερων χώρων, όπου θα κατασκευάζονταν οι υποδομές για αθλητικές, ψυχαγωγικές και πολιτιστικές δραστηριότητες, εστιάζοντας, πάντα, στη βιομηχανική και ναυτιλιακή κληρονομιά

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

i. **Δραστική ανάπλαση - Φυσικός σχεδιασμός**

- Πόλεις-Λιμάνια όπως: Άμστερνταμ, Ρότερνταμ, Βαλτιμόρη, Βαρκελώνη, Μπιλμπάο, Βοστόνη, Μπουένος Άιρες, Κάρντιφ, Γένοβα, Αμβούργο, Ελσίνκι, Λισαβόνα, Μελβούρνη, Όσλο, Σαγκάη, Σύδνεϋ, Βανκούβερ κ.α., αποτελούν περιπτώσεις στις οποίες η δραστική ανάπλαση του παράκτιου μετώπου συνεισέφερε στις διαδικασίες περαιτέρω ανάπτυξής τους, ενισχύοντας τον ανταγωνιστικό χαρακτήρα τους σε εθνικό και διεθνές επίπεδο

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

i. **Δραστική ανάπλαση - Φυσικός σχεδιασμός**

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα βασικά στοιχεία των προγραμμάτων ανάπλασης περιοχών των πόλεων-λιμανιών της Βαρκελώνης, της Λισαβόνα, του Άμστερνταμ, του Ρότερνταμ, του Όσλο, του Ελσίνκι, της Σαγκάη, και του Κάρντιφ

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: ΛΙΜΑΝΙ VELL ΣΤΗ ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ

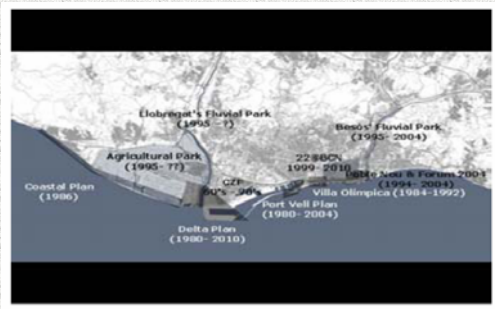

ANTONI REMESAR, JOÃO PEDRO COSTA, "MULTIFUNCTIONAL LAND USE IN THE RENEWAL OF HARBOUR AREAS: PATTERNS OF PHYSICAL DISTRIBUTION OF THE URBAN FUNCTIONS", "on the w@terfront", nr, 6, sep. 2004

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: ΛΙΜΑΝΙ VELL ΣΤΗ ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ

- Πρόγραμμα που αφορούσε στην ανανέωση του αστικού ιστού του παλαιού λιμένα της Βαρκελώνης και υιοθετήθηκε το 1989
- Προέβλεπε τον καθορισμό λειτουργικών περιοχών με χρήσεις που αφορούσαν τον τουρισμό, την επαγγελματική στέγη, τον αθλητισμό και την αναψυχή, αλλά όχι την κατοικία
- Υλοποιήθηκε σε δύο φάσεις: μεταξύ 1989-1995 και 1995-2004

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: ΛΙΜΑΝΙ VELL ΣΤΗ ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ

- Κατά την πρώτη φάση ρυθμίστηκαν οι δημόσιοι χώροι, δημιουργήθηκαν αθλητικές εγκαταστάσεις καθώς και αντίστοιχες αναψυχής (π.χ. κινηματογράφοι), κατασκευάστηκαν επίσης εμπορικά κέντρα, καταστήματα μαζικής εστίασης, πολιτιστικές υποδομές (π.χ. μουσεία), λιμενικές εγκαταστάσεις, νέα τερματικά σκαφών, υπόγειος αστικός αυτοκινητόδρομος που οδηγούσε στο παράκτιο μέτωπο
- Κατά τη δεύτερη φάση τροποποιήθηκε η δομή του λιμένα: διαχωρισμός μεταξύ επιβατικού και εμπορικού λιμένα, οι οποίοι συνδέονταν με γέφυρα, κατασκευή πολυχώρου που περιλαμβάνει συνεδριακό και επιχειρηματικό κέντρο, εμπορικά καταστήματα, εστιατόρια, χώρους διασκέδασης

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: PARQUE DAS NAÇÕES ΣΤΗ ΛΙΣΑΒΟΝΑ

ANTONI REMESAR, JOÃO PEDRO COSTA, "MULTIFUNCTIONAL LAND USE IN THE RENEWAL OF HARBOUR AREAS: PATTERNS OF PHYSICAL DISTRIBUTION OF THE URBAN FUNCTIONS", "on the w@terfront", nr, 6, sep. 2004

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: PARQUE DAS NAÇÕES ΣΤΗ ΛΙΣΑΒΟΝΑ

- Με αφορμή τη Διεθνή Έκθεση που έλαβε χώρα στη Λισαβόνα το 1998 και προκειμένου να αναχαιτιστεί η αστική ανάπτυξη στο βόρειο και δυτικό τμήμα της πόλης σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε η ανάπλαση του ανατολικού τμήματός της
- Στόχος ήταν να χρησιμοποιηθεί η προς ανάπλαση περιοχή αρχικά για τις ανάγκες της Έκθεσης κι έπειτα να αποκτήσει αστική χρήση
- Δημιουργήθηκαν δημόσιοι χώροι υψηλής ποιότητας, ανακατασκευάστηκαν και κατασκευάστηκαν κτήρια που προορίζονταν για τη στέγαση διοικητικών υπηρεσιών, επιχειρήσεων και πολιτιστικών εκδηλώσεων, ενισχύθηκε η προσπελασιμότητα της περιοχής με την αναβάθμιση του οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου (υπέργειου & υπόγειου)

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΝΤΟΚΛΑΝΤΣ ΣΤΟ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ

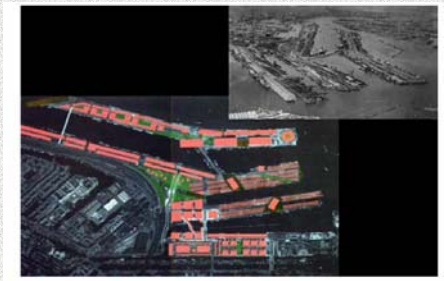

ANTONI REMESAR, JOÃO PEDRO COSTA, "MULTIFUNCTIONAL LAND USE IN THE RENEWAL OF HARBOUR AREAS: PATTERNS OF PHYSICAL DISTRIBUTION OF THE URBAN FUNCTIONS", "on the w@terfront", nr. 6, sep. 2004

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΝΤΟΚΛΑΝΤΣ ΣΤΟ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ

- Οι παρεμβάσεις πραγματοποιήθηκαν μεταξύ 1975 και 2000, και ο σχεδιασμός αφορούσε διαφορετικές δράσεις αστικής ανάπτυξης για κάθε υπό ανάπλαση χερσόνησο και νησί και προωθούσε την αλλαγή των χρήσεων γης
- Λιμενικές περιοχές μετατράπηκαν σε ζώνες κατοικίας, εμπορίου και επιχειρήσεων μικρής κλίμακας

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: KOP VAN ZUID ΣΤΟ ΡΟΤΕΡΝΤΑΜ

ANTONI REMESAR, JOÃO PEDRO COSTA, "MULTIFUNCTIONAL LAND USE IN THE RENEWAL OF HARBOUR AREAS: PATTERNS OF PHYSICAL DISTRIBUTION OF THE URBAN FUNCTIONS", "on the w@terfront", nr. 6, sep. 2004

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: KOP VAN ZUID ΣΤΟ ΡΟΤΕΡΝΤΑΜ

- Παραδοσιακή λιμενική περιοχή στη νότια όχθη του ποταμού Maas, ιδιαίτερα προβληματική από τη δεκαετία του '60 κι έπειτα, όπου χωροθετούνταν μερικές μικρές βιομηχανίες και λίγα διαμετακομιστικά κέντρα ναυτιλιακών εταιριών
- Το 1986 υιοθετείται ένα νέο αστικό σχέδιο που προέβλεπε τη μετατροπή της περιοχής σε προάστιο του Ρότερνταμ
- Βασική ιδέα αποτέλεσε η δημιουργία μιας αδιαίρετης πόλης με το κέντρο της και στις δύο όχθεις του ποταμού Maas

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: KOP VAN ZUID ΣΤΟ ΡΟΤΕΡΝΤΑΜ

- Ο σχεδιασμός στόχευε στα ακόλουθα:

i. Στη δημιουργία μιας αδιαίρετης πόλης κατά μήκος των ακτών του ποταμού Maas

ii. Στην αναζωογόνηση της οικονομικής δραστηριότητας στις περιβάλλουσες περιοχές του νότιου Ρότερνταμ

iii. Στη δημιουργία κατάλληλου περιβάλλοντος για τη χωροθέτηση χρήσεων κατοικίας, επαγγελματικής στέγης & ψυχαγωγίας

- Τα περισσότερα κτήρια του παλαιού λιμανιού και κελύφη εργοστασίων καταστράφηκαν ολοσχερώς
- Ταυτόχρονα λήφθηκαν μέτρα ενίσχυσης της απασχόλησης, μέσω της στήριξης μικρομεσαίων επιχειρήσεων ώστε να απασχολούν τους άνεργους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: AKER BRYGGE ΣΤΟ ΟΣΛΟ

ANTONI REMESAR, JOÃO PEDRO COSTA, "MULTIFUNCTIONAL LAND USE IN THE RENEWAL OF HARBOUR AREAS: PATTERNS OF PHYSICAL DISTRIBUTION OF THE URBAN FUNCTIONS", "on the w@terfront", nr. 6, sep. 2004

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: AKER BRYGGE ΣΤΟ ΟΣΛΟ

- Στόχος του αστικού σχεδιασμού, που υιοθετήθηκε το 1986 και ολοκληρώθηκε κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, ήταν η ανάπτυξη μιας συμπαγούς αστικής περιοχής, που θα τη χαρακτήριζαν η παροχή υπηρεσιών και δραστηριοτήτων καθ' όλη τη διάρκεια του 24ώρου, η σύγχρονη αρχιτεκτονική και οι προσπελάσιμοι από τους πεζούς ελεύθεροι υπαίθριοι χώροι
- Οι προβλεπόμενες χρήσεις γης αφορούσαν την επαγγελματική στέγη, τα εμπορικά κέντρα, τους χώρους μαζικής εστίασης, τα πολιτιστικά κέντρα και ελάχιστα την κατοικία

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: ΔΥΤΙΚΑ ΝΤΟΚΛΑΝΤΣ ΣΤΟ ΕΛΣΙΝΚΙ

ANTONI REMESAR, JOÃO PEDRO COSTA, "MULTIFUNCTIONAL LAND USE IN THE RENEWAL OF HARBOUR AREAS: PATTERNS OF PHYSICAL DISTRIBUTION OF THE URBAN FUNCTIONS", "on the w@terfront", nr. 6, sep. 2004

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: ΔΥΤΙΚΑ ΝΤΟΚΛΑΝΤΣ ΣΤΟ ΕΛΣΙΝΚΙ

- Οι αναπλάσεις που πραγματοποιήθηκαν στο τμήμα του δυτικού λιμανιού του Ελσίνκι αντανακλούν τη δυναμική του χώρου, όπως αυτή προκύπτει από την απελευθέρωση της λιμενικής περιοχής εξαιτίας της μεταφοράς της λιμενικής δραστηριότητας σε περιοχές έξω από την παραδοσιακή πόλη-λιμάνι
- Το πρόγραμμα αστικής ανανέωσης του 1992 προέβλεπε την αυστηρή οργάνωση του χώρου στις ακόλουθες λειτουργικές περιοχές:

i. Τη βόρεια, όπου οι προβλεπόμενες χρήσεις αφορούσαν στην εμπορική, επαγγελματική και βιομηχανική δραστηριότητα και εξαιτίας της προσβασιμότητάς της λειτούργησε ως εναλλακτική του κέντρου της πόλης

ii. Τη νότια, όπου χαρακτηρίστηκε ως περιοχή αμιγούς κατοικίας

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ LUJIAZUI ΣΤΗ ΣΑΓΚΑΗ

ANTONI REMESAR, JOÃO PEDRO COSTA, "MULTIFUNCTIONAL LAND USE IN THE RENEWAL OF HARBOUR AREAS: PATTERNS OF PHYSICAL DISTRIBUTION OF THE URBAN FUNCTIONS", "on the w@terfront", nr. 6, sep. 2004

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ LUJIAZUI ΣΤΗ ΣΑΓΚΑΗ

- Το πρόγραμμα υιοθετήθηκε το 1993, στα πλαίσια της διεθνοποίησης της οικονομίας της Κίνας
- Η ανάπλαση πραγματοποιήθηκε στην παλαιά λιμενική ζώνη, καθώς και στην όμορη σε αυτή βιομηχανική και κατοικημένη περιοχή
- Τη χρηματοδότηση και τη διαχείριση του εγχειρήματος ανέλαβαν δημόσιοι οργανισμοί, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και ιδιωτικές επιχειρήσεις

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ LUJIAZUI ΣΤΗ ΣΑΓΚΑΗ

- Ο βασικός αστικός σχεδιασμός περιλάμβανε:

i. Την ενοποίηση όλων των δικτύων μεταφοράς
ii. Την ουσιαστική αναμόρφωση του φυσικού περιβάλλοντος
iii. Την αναδιοργάνωση του αστικού περιβάλλοντος και τον καθορισμό χρήσεων γης. Ο αστικός χώρος διαιρέθηκε σε πέντε περιοχές (νότια, βόρεια, ανατολική, δυτική και κεντρική), καθεμία από τις οποίες διαιρέθηκε σε 21 οικοδομικά τετράγωνα, που και αυτά διαιρέθηκαν σε 87 οικόπεδα. Οι χρήσεις που προβλέπονται για κάθε οικόπεδο αφορούσαν στην κατοικία, την επαγγελματική στέγη και τις υποδομές

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: TIGER BAY ΣΤΟ ΚΑΡΝΤΙΦ

ANTONI REMESAR, JOÃO PEDRO COSTA, "MULTIFUNCTIONAL LAND USE IN THE RENEWAL OF HARBOUR AREAS: PATTERNS OF PHYSICAL DISTRIBUTION OF THE URBAN FUNCTIONS", "on the w@terfront", nr. 6, sep. 2004

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: TIGER BAY ΣΤΟ ΚΑΡΝΤΙΦ

- Το πρόγραμμα ανάπλασης πραγματοποιήθηκε από την Cardiff Bay Development Corporation (1987 - 1999), που ιδρύθηκε από την Urban Development Corporations (1981)
- Βασικός υποστηρικτής της διαδικασίας ήταν η *Grosevenor* Waterside, τμήμα της Ένωσης των Βρετανικών Λιμανιών. Η τελευταία ήταν υπεύθυνη για την ιδιοκτησία των λιμενικών περιοχών, στις οποίες δεν αναπτύσσονταν από τη δεκαετία του '80 κι έπειτα (λόγω ιδιωτικοποίησης) λιμενικές δραστηριότητες
- Οι αναξιοποίητες λιμενικές εκτάσεις αναπλάστηκαν ή πωλήθηκαν σε κατασκευαστικές εταιρίες, σε εμπορικές επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνταν στον τομέα της αναψυχής

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: TIGER BAY ΣΤΟ ΚΑΡΝΤΙΦ

- Μέχρι το 1999 η αναπτυξιακή διαδικασία ήταν υπό την εποπτεία του Δημοτικού Συμβουλίου του Κάρντιφ
- Το πρόγραμμα ανάπλασης στηριζόταν στην ιδέα της ευέλικτης και λειτουργικής διαχείρισης του χώρου
- Ορίστηκαν οι ακόλουθες χρήσεις γης: επαγγελματική στέγη, βιομηχανική περιοχή, ζώνες λιανικού και χονδρικού εμπορίου και κατοικία. Μάλιστα οι περιοχές κατοικίας ήταν διεσπαρμένες στην υπό ανάπλαση περιοχή

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: TIGER BAY ΣΤΟ ΚΑΡΝΤΙΦ

- Κατασκευάστηκαν μεγάλα έργα υποδομής, όπως περιφερειακός οδικός άξονας και άξονας ταχείας κυκλοφορίας με κατεύθυνση προς και από το κέντρο της πόλης
- Οι ελεύθεροι χώροι κατείχαν σημαντική θέση στο πρόγραμμα
- Δημιουργήθηκαν περισσότερες από 30,000 νέες θέσεις απασχόλησης

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

i. Δραστική ανάπλαση - Φυσικός σχεδιασμός

Συγκεντρωτικά παραδείγματα έργων στα πλαίσια προγραμμάτων ανάπλασης:

- Βοστόνη, Χόνγκ Κόνγκ: δημιουργία πάρκων & ποδηλατοδρόμων κατά μήκος της ακτής, που επιτρέπουν δραστηριότητες όπως είναι το βάδισμα και η ποδηλασία
- Σάουθάμπτον: στο παράκτιο μέτωπο χωροθετήθηκαν εστιατόρια, καταστήματα & πολυκινηματογράφοι
- Σύδνεϋ, Βαλτιμόρη: εκτός των άλλων επεμβάσεων στο χώρο, δημιουργήθηκαν ενυδρεία

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

i. Δραστική ανάπλαση - Φυσικός σχεδιασμός

Συγκεντρωτικά παραδείγματα έργων στα πλαίσια προγραμμάτων ανάπλασης:

- Τορόντο, Βαρκελώνη: τμήμα της παράκτιας περιοχής χρησιμοποιείται και ως μαρίνα
- Κεμπέκ, Μπορντό: η ίδια περιοχή λειτουργεί ως προκυμαία για σκάφη και αποβάθρα για πλοία

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

ii. Τριτογενοποίηση της οικονομίας

- Τάση προσανατολισμού της τοπικής οικονομίας σε δραστηριότητες του τριτογενή τομέα της παραγωγής
- Ο τρόπος με τον οποίο συνδέεται η ανάπτυξη των κλάδων του τριτογενή τομέα με τις λιμενικές δραστηριότητες, αντιπροσωπεύει τον πυρήνα των διαδικασιών επανασύνδεσης της πόλης και του λιμανιού

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

ii. Τριτογενοποίηση της οικονομίας

- Μέσω αυτού του πυρήνα η πόλη και το λιμάνι εργάζονται παράλληλα για την κοινή ανάπτυξη, όπως συμβαίνει στην Kop Van Zuid στο Ρότερνταμ, και στη Euro Médıterranée στη Μασσαλία

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

ii. Τριτογενοποίηση της οικονομίας

- *Άλλα χαρακτηριστικά παραδείγματα* πόλεων-λιμανιών με οικονομία προσανατολισμένη στον τριτογενή τομέα: Ντανκέρκη (διοικητικά κέντρα), Βαλτιμόρη & Χάβρη (σημαντικά κέντρα του παγκόσμιου εμπορίου), Λονδίνο (κεντρικά γραφεία πολυεθνικών επιχειρήσεων), Σύδνεϋ & Βαλτιμόρη (μεγάλα συνεδριακά κέντρα), Βοστόνη & Νέα Ορλεάνη (εμπορικά και εκθεσιακά κέντρα)

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

- **Χαρακτηριστικό παράδειγμα της ανάπτυξης των υπηρεσιών σε ευρωπαϊκές πόλεις-λιμάνια**

Πηγή: ITMMA-UA, EUROPEAN SEA PORTS ORGANISATIO, FACTUAL REPORT ON THE EUROPEAN PORT SECTOR Βρυξέλες 2004-2005

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

iii. Ανάπτυξη του ίδιου του λιμένα

Μέσω:

- Της δημιουργίας συστάδων επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται σε κλάδους της λιμενικής οικονομίας
- Της περαιτέρω ενίσχυσης των υπηρεσιών "logistics" & της συγκέντρωσης των μικρών και διασπαρμένων στον αστικό χώρο σημείων διανομής σε πάρκα τροφοδοσίας, τα οποία διέπονται από το καθεστώς των Ζωνών Ελεύθερου Εμπορίου

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

iii. Ανάπτυξη του ίδιου του λιμένα

Μέσω:

- Της δημιουργίας βέλτιστων υποδομών & τεχνολογικών συστημάτων υποστήριξης του συνόλου της λιμενικής δραστηριότητας
- Της προσέλκυσης κεφαλαίων και επιχορηγήσεων
- Της απλούστευσης των τελωνειακών διαδικασιών
- Της επέκτασης στις αγορές των, εκτός εθνικών συνόρων, ανταγωνιστικών λιμένων
- Της σύνδεσης με τους φορείς της αγοράς που δραστηριοποιούνται στην ενδοχώρα
- Της εξειδίκευσης και κατάρτισης των απασχολουμένων στις λιμενικές δραστηριότητες

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

iv. Ενίσχυση Έρευνας & Τεχνολογίας

- Επιστημονικές, ερευνητικές και ανώτερης εκπαίδευσης δραστηριότητες συγκεντρώνονται, γεωγραφικά, αποτελώντας συστάδες, σε «ζώνες τεχνουπόλεων» (π.χ. Ντανκέρκη, Χάβρη, Σαουθάμπτον)
- Κομβικά τεχνολογικά κέντρα δημιουργούνται από την ανάγκη των λιμανιών για teleports και technoports υπηρεσίες (π.χ. Νέα Υόρκη, Λονδίνο, Ρότερνταμ, Άμστερνταμ, Λισαβόνα, Οζάκα, Τόκυο)

Νέα Υόρκη: Teleport, Staten Island

Γερμανία: Teleport Ruhr Valley, Gelsenkirchen

Οζάκα: Technoport

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

v. Έμφαση στην πολιτιστική & αρχιτεκτονική κληρονομιά

Πόλεις-λιμάνια όπως το Σύδνεϋ, το Λίβερπουλ, η Ντανκέρκη, το Μπιλμπάο, η Αμβέρσα και το Ρότερνταμ:

- Αξιοποίησαν τη βιομηχανική & ναυτιλιακή κληρονομιά
- Επισκεύασαν & αναπαλαίωσαν κτήρια & εξοπλισμό
- Δημιούργησαν ναυτιλιακά μουσεία ή θαλάσσια και παράκτια πολιτιστικά κέντρα

4. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗ-ΛΙΜΑΝΙ

Πηγή: New EPOC, INTERREG IIIC, Günter Warsewa, «The Transformation of European Port Cities», Βρέμη 2006

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Η σχετική βιβλιογραφία είναι σημαντική, αν και πολλές επιστημονικές εργασίες δομήθηκαν και διεκπεραιώθηκαν στο πλαίσιο της έντονης αντιπαλότητας των αρχών της πόλης και των αντίστοιχων του λιμένα
- Οι διαφωνίες αυτές αφορούσαν τόσο στον εδαφικό προσδιορισμό και τα όρια μεταξύ της πόλης και του λιμένα όσο και σε θεσμικά ζητήματα

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Διαπιστώνονται δυο διαφορετικού τύπου δράσεις στο πεδίο της πόλης-λιμάνι. Στην πρώτη σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι σχεδιαστές, οι πολεοδόμοι και οι αρχιτέκτονες, ενώ στη δεύτερη οι μηχανικοί και τα διοικητικά στελέχη των λιμενικών υπηρεσιών, *καθώς*
- σε τεχνικό επίπεδο, ο αστικός σχεδιασμός τείνει να αγνοεί συστηματικά τις ανάγκες της διοίκησης του λιμανιού και το αντίστροφο, η διαχείριση του λιμανιού αγνοεί τις σταθερές του αστικού σχεδιασμού

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Μελετώντας τις επιπτώσεις των προσπαθειών ανάπλασης και ανάπτυξης της πόλης-λιμάνι, ως ενιαίο χωρικό, οικονομικό και κοινωνικό σύστημα, προκύπτουν κάποια βασικά συμπεράσματα τα οποία παρουσιάζονται συνοπτικά στη συνέχεια

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Το κλίμα ευφορίας που χαρακτήρισε την περίοδο 1980-1990 σε επίπεδο σχεδιασμού του χώρου, δημιούργησε μη ρεαλιστικές προσδοκίες καθώς:

i. ευνόησε την άνιση τοπική οικονομική ανάπτυξη μεταξύ αστικής και λιμενικής περιοχής
ii. προκάλεσε το μαρασμό της αστικής ενδοχώρας και
iii. ενίσχυσε τα κερδοσκοπικά φαινόμενα στην αγορά και τις κοινωνικές ανισότητες

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Τα περισσότερα προγράμματα που αφορούσαν στην ανάπτυξη της αστικής περιοχής του λιμανιού αγνόησαν τους ιστορικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς δεσμούς που συνδέουν την πόλη και το λιμάνι, υποθάλποντας ταυτόχρονα τη φυσική ανάπλαση και την οικονομική ευημερία των παραδοσιακών λιμανιών και των σχετικών λιμενικών δραστηριοτήτων

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Εντοπίζεται μια εγγενής αδυναμία συνεργασίας των λιμενικών και των δημοτικών αρχών, κατά τη διαδικασία σχεδιασμού κι εφαρμογής των μεσοπρόθεσμων προγραμμάτων διαχείρισης των λιμανιών και των στρατηγικών προγραμμάτων αστικών χρήσεων γης
- Η ελλιπής προσοχή των λιμενικών αρχών για την ποιότητα του αστικού περιβάλλοντος που γειτνιάζει με τη λιμενική ζώνη οδηγεί στη σταδιακή εγκατάλειψη λιμενικών χώρων & εγκαταστάσεων

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Η κατασκευή αθλητικών, ψυχαγωγικών και πολιτιστικών υποδομών, καθιστούν το παράκτιο μέτωπο της πόλης-λιμάνι περισσότερο φιλόξενο για τους κατοίκους της ***αν και***
- σε μεγάλο βαθμό τέτοιου είδους, μη ευέλικτες χρήσεις, υποθάλπτουν τη βιωσιμότητα των προγραμμάτων που στοχεύουν στην επανασύνδεση των αστικών και των λιμενικών λειτουργιών

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Το ενδιαφέρον για τον επαναπροσδιορισμό της σχέσης πόλης και λιμανιού και για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αποτελούν τροχοπέδη στην περεταίρω ανάπτυξη τους => ενίσχυσε τη διαδικασία αναζήτησης κοινωνικής ομοφωνίας και μικρότερης κλίμακας μεσολάβησης, μέσω της προώθησης νέων μορφών δημόσιας συμμετοχής και διαπραγμάτευσης (π.χ. καναδικές πόλεις-λιμάνια)

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- ***Τέλος*** και αναφορικά με τις επιπτώσεις των προγραμμάτων αναδιάρθρωσης των λιμανιών (κυρίως μέσω ιδιωτικοποίησης), αν και αυξάνουν την παραγωγικότητά τους και ενισχύουν τον ανταγωνιστικό τους χαρακτήρα (π.χ. Μπουένος Άιρες, Αμβούργο, Σαουθάμπτον) εντούτοις επηρεάζουν αρνητικά στοιχεία όπως για παράδειγμα την απασχόληση